TDA550 HT18

Allmänna OOP-begrepp och Java-tekniker
Designprinciper
Designmönster

Detta dokument innehåller en uppräkning avmaterial som behandlats i kursen. Avsikten är att ge en snabb överblick över moment att repetera. Referenser finns till föreläsningar och övningar samt till avsnitt i kursboken. Listan är inte fullständig. Förslag till förbättringar mottas tacksamt!

Diverse osorterade begrepp, tekniker, Java

Moment	Förel.	Övn.
Kvalitetskriterier	1	
Referens, alias	3	2.1, 2.2
Typ och subtyp	3	
Äkta subtyp	5	
Typkompatibilitet och typomvandling	3	
Kovarians	8	
Modellering och UML	3	
Testning	11	
Refaktorering	11	
Felhantering, undantag	2, 11	6.1
Fail fast, assertion	11	
Sidoeffekt	6	
Grund och djup kopiering, clone	8	4.5
Likhet, hashkoder, komparatorer	8	4.2, 4.3, 4.6
Generiska metoder och klasser	12	6.3, 6.5
Javas API för samlingar och tabeller	2, 12	6.2, 6.5
Nästlade klasser	13	6.6
Filer och strömmar	13	

Begrepp

Statisk typ och statisk bindning

F4, Skr. 2.3,2.6

En referensvariabels deklarerade typ är dess statiska typ. Vid statisk bindning bestämmer variabelns statiska typ vilken metod som anropas.

Överlagring och överskuggning

F4, Skr. 2.9

Överlagring: Flera metoder (eller konstruktorer) i en klass har samma namn men olika signaturer. *Överskuggning (omdefinition): En metod i en subklass har* samma signatur *som en metod i en basklass.*

Dynamisk typ och dynamisk bindning

F4, Skr. 2.6, Övn. 2.4

En referensvariabels dynamiska typ bestäms av typen hos det utpekade objektet. Vid dynamisk bindning bestämmer variabelns dynamiska typ vilken metod som anropas.

Polymorfism (metodpolymorfism)

F4, Skr. 2.6,2.8, Övn. 2.4

Olika överkuggande metoder med samma signatur anropas med dynamisk bindning i en samling subklassobjekt.

Koppling

F1,F5, Skr. 5.7

Om en klass använder en annan klass har klasserna en inbördes koppling. Koppling kan vara enkel- eller dubbelriktad. Koppling innebär beroenden och komplicerar förändring.

Kohesion

F1, Skr. 4.3,5.2

Graden av självständighet hos en metod, klass eller modul. Hög kohesion innebär att vara väl fokuserad på sin uppgift. Låg kohesion är ofta förknippad med hög koppling och vice versa.

Inkapsling

F3,F4, Skr. 5.7

Att definiera data och tillhörande funktioner (metoder) tillsammans i en klass. Se även Informationsgömning.

Muterbarhet

F7, Skr. 5.6, Övn. 4.1

En klass är muterbar om objekt av klassen kan ändra tillstånd under objektets livstid. En omuterbar klass har konstanta oföränderliga objekt, t.ex. klassen String.

Specifikationsarv

F2,F3,F5, Skr. 2.6,2.7

Specifikationsarv innebär att en klass ärver från (implementerar) ett eller flera gränssnitt.

Implementationsarv

F2,F3,F5, Skr. 2.5

Implementationsarv innebär att en klass ärver data och implementerade metoder från en basklass. I Java tillåts denna typ av arv från högst en basklass.

Delegering

F3,F5,F7, Skr. 5.6

Delegering innebär att en metod tar hjälp av en annan metod (ev. i ett annat objekt) för att utföra en uppgift. Delegering är en generell teknik för att ersätta onödiga implementationsarv.

Klassinvariant

F6, Skr. 4.4, Övn. 3.3,4.1

En klassinvariant är en egenskap hos ett objekts tillstånd (dess instansvariabler) som alltid gäller från det att en konstruktor exekverat klart och vid slutet av varje metodexekvering.

Förvillkor

F6, Skr. 4.6, Övn. 2.2-2.5,4.1

Ett förvillkor i en metod uttrycker egenskaper som klienten som anropar metoden måste uppfylla för att metoden skall kunna utföra sin uppgift.

Eftervillkor

F6, Skr. 4.6, Övn. 2.2-2.5,4.1

Ett eftervillkor i en metod uttrycker egenskaper hos resultatet som metoden åtar sig att uppfylla under förutsättning att förvillkoren är uppfyllda.

Kontrakt

F6, Övn. 2.2-2.5,4.1

Ett formellt avtal om hur en klient får använda en metod. Kontraktet består av för- och eftervillkor för metoden.

Specifikation

F6, Övn. 2.2-2.5,4.1

Kontraktet för en metod utgör dess specifikation.

Designprinciper

Liskov Substitution Principle

F5, Skr. 3.3

Klass B kan vara en subklass till klass A, eller implementera gränssnittet A, endast om för varje metod som finns i både A och B:s gränssnitt, B:s metod accepterar alla de värden som A:s metod accepterar (och eventuellt mer) och gör allt med dessa värden som A:s metod gör (och möjligen mer).

Principle of Least Astonishment

F5, Skr. 3.3

Om man i en klient byter ett objekt av typ T mot ett objekt av en subtyp till T så får inga oväntade saker hända. Speciellt får det ersättande objektet inte kasta oväntade undantag.

Dependency Inversion Principle (DIP)

F4,F5, Skr. 5.7

Programmera mot gränssnitt, inte mot klasser. Ett viktigt exempel är programmering med iteratorer. Koden beror av gränssnittet Iterator, inte av de konkreta iteratorklasserna (som är anonyma).

Open-Closed Principle (OCP)

F5, Skr. 5.7

Klasser skall vara öppna för tillägg men slutna för förändring. Det betyder att man skall kunna lägga till ny funktionalitet utan att behöva ändra i befintlig kod. Se även DIP och designmönstret Strategy.

Uniform Access Principle

F7, Skr. 5.5

Information skall kunna nås på ett enhetligt sätt, via metoder med beskrivande namn. Java bryter ibland mot denna princip. Metoden size ger antalet element i en lista men attributet length storleken hos ett fält.

Interface Segregation Principle

F7

Gränssnitt skall anpassas till klienters behov och inte innehålla överflödiga metoder som saknar relevans för klienterna.

Separation of Concerns Principle

F6, Skr. 4.3,5.3, Övn. 3.1

En metod skall göra en *sak och göra det bra. Det skall gå att beskriva metoden i en mening utan att använda orden* och *eller* samt.

Command-Query Separation Principle

F4,F6, Skr. 4.3

En metod skall inte både vara en accessmetod och en muterande metod. Jfr. metoden next() i Iterator som avviker från denna princip. Sidoeffekter gör sådana metoder svåra att förstå.

Information Hiding Principle

F4, Skr. 2.10

Data i en klass skall hållas osynligt för klassens klienter. Genom att följa principen undviker man att klienter kan bli beroende av klassens implementeringsdetaljer, vilket eliminerar oönskad koppling.

Information Expert Principle

F7, Skr. 5.3,5.4

Den klass som äger viss information skall vara ansvarig för bearbetning av informationen.
Jfr Tell don't ask Principle.

Tell don't ask Principle

F7

En klass skall inte utföra uppgifter åt andra klasser, baserat på deras data, som de istället kan göra själva. Jfr. Information Expert Principle.

Law of Demeter: Don't talk to strangers

F7, Skr. 5.8

En klass bör bara anropa egna metoder och metoder i sina närmaste grannar, inte i mer avlägsna klasser. Följs principen fås lägre koppling.

Don’t repeat yourself (DRY)

Skr. 5.4

… har vi inte redan sagt detta? Nej, tror inte det! Undvik duplicerade kod. Det är en mycket vanlig felkälla eftersom förändringar lätt genomförs inkonsekvent på sådan kod. Undwik dplicerd kod!

Designmönster

Decorator Pattern

F10, Övn. 5.6,5.7

Strukturellt mönster för att lägga till funktionalitet till objekt. Mönstret bygger på delegering. Många exempel finns i Javas IO-ramverk.

Composite Pattern

F10, Skr. 8.7, Övn. 5.5

Strukturellt mönster för att beskriva trädstrukturer, t.ex. filsystem, hierarkiska bilder, komponent- och behållarhierarkier i grafiska gränssnitt. Jfr Java-klasserna Component och Container i java.awt.

Adapter Pattern

F10, Skr. 7.1

En adapter är en klass som ger klienter ett anpassat operationsgränssnitt till ett objekt genom att delegera klientanrop till anrop på det adapterade objektet.

Facade Pattern

F10, Skr. 9.11

En fasad är en mer generell adapter som ger klienter ett ”skräddarsytt” operationsutbud från ett urval av metoder hos en eller flera klasser.

Observer pattern

F10, Skr. 8.2, Övn. 5.4

Strukturellt mönster som minskar kopplingen mellan modellklasser och observatörsklasser. Kärnan i arkitekturmönstret Model View Control.

Model View Control Pattern

F10, Skr. 8.4

Arkitekturellt mönster som minskar kopplingen mellan modell och vy i applikationer med grafiskt gränssnitt. Innehåller Observer som en väsentlig del.

Singleton Pattern

F9, Skr. 7.2, Övn. 5.1

Programmeringsidiom som beskriver hur en klass skall konstrueras för att garantera att den bara kan instansieras en gång. I Java med klassvariabel av typen och privat konstruktor, alt. enum-konstruktion

State Pattern

F9, Skr. 8.6, Övn. 5.2

Strukturellt mönster för att konstruera utbytbara tillstånd som objekt.

Template method Pattern

F9, Övn. 5.7

Utbytbara metoder i en övergripande algoritm definieras som hook-metoder i subklasser. Ex. integrering av matematisk funktion.

Strategy Pattern

F9, Övn. 2.5,5.3

Låter en metod ta en utbytbar metod som inparameter genom att parametermetoden kapslas in i en funktionsobjektklass. Ex. Klassen TreeSet:s konstruktor kan ta ett komparatorobjekt som parameter.

Factory Method Pattern

F4,F10, Skr. 7.5

En objektfabrik har en metod som tillverkar objekt åt klienter baserat på ett eller flera parameter-värden. Beroenden till de inblandade typnamnen isoleras till fabriken. => Ett ställe att ändra på!

Iterator Pattern

F12, Skr. 7.3, Övn. 6.6

Ger klienter möjlighet att iterera i samlingar på ett syntaktiskt enhetligt sätt oberoende av skillnader i underliggande implementeringstekniker.
En tillämpning av Factory Method.